

Hallituksen esitys edustajistolle 28.10.2020

1. Johdanto

Tämä yhdenvertaisuusohjelma on TYYn edustajiston hyväksymä kuvaus ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää ylioppilaskunnan poliittista linjapaperia yhdenvertaisuuskysymysten osalta.

TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa-arvoinen yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii siihen, että opiskelijat voivat toteuttaa itseään vaille pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa, TYYn järjestöissä kuin arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

TYYn perustehtävä on määritelty ylioppilaskunnan strategiassa. Yhdenvertaisuus on yksi TYYn keskeisistä arvoista. Kaikkien perustehtävässä määriteltyjen elementtien toteutumiseksi on ensiarvoisen tärkeää se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi yliopistoyhteisön jäseneksi.

Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain yhdenvertaisuutta käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että "ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella." (Perustuslaki 6 § 2). Vuoden 2014 lopussa voimaan tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa mainittujen ominaisuuksien lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön liittyvien syiden perusteella: kansalaisuus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään erikseen laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee edistää ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös koulutuksen järjestäjän näkökulmasta. TYYn kohdalla velvoite koskee ennen kaikkea TYYtä työnantajana. Voidaan kuitenkin ajatella, että yliopistolain hengessä ylioppilaskunnan tulisi edistää yhdenvertaisuuden toteutumista myös laajemmin – onhan ylioppilaskunnan tarkoitus "olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä" (Yliopistolaki 46 § 1).

35 Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys
36 yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä. Käsillä
37 olevan ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, myös evästä järjestöjä
38 opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisessa. Ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on
39 jaettu kolmeen osioon: TYYn toimistoa, edustajistoa, ja koko toimintayhteisöä, TYYn
40 järjestöjä koskevaan osaan sekä Turun yliopistoa ja yhteiskuntaa käsittelevään osaan.
41 Kunkin tavoitteen kohdalle on myös kirjattu taho, joka tavoitteen edistämisestä ja
42 toimenpiteiden toteuttamisesta on päävastuussa.

43 Yliopistoyhteisön yhdenvertaisuus on lopulta jokaisen yhteisön jäsenen vastuulla. On
44 velvollisuutemme kohdella kanssaihmiä yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja
45 syrjimättömyyden hengessä.

46 1.1. Keskeiset käsitteet

47
48 Yhdenvertaisuus tarkoittaa, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän
49 sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan,
50 kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, poliittisesta tai
51 ammattiyhdistystoiminnastaan, perhesuhteistaan, vammastaan, terveydentilastaan,
52 seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä (lähde:
53 yhdenvertaisuus.fi). Yhdenvertainen kohtelu tarkoittaa, ettei ketään edellä mainittujen
54 syiden perusteella saa asettaa heikompaan asemaan kuin toisia.

55 Tasa-arvo tarkoittaa, että yksilöillä on yhtäläiset yhteiskunnalliset tehtävät, oikeudet ja
56 velvollisuudet sukupuolesta riippumatta, ja jokaisella on mahdollisuus toteuttaa itseään
57 ilman, että hänen toiminnalleen asetetaan esteitä sukupuolen tai sen ilmaisun perusteella
58 (lähde: Tasa-arvoasiain neuvottelukunta tane.fi). Tasa-arvon toteutumista seuraa tasa-
59 arvovaltuutettu. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (nk. tasa-arvolaki) tähtää
60 sukupuoleen ja sen ilmaisuun perustuvan syrjinnän estämiseen ja naisten ja miesten
61 välisen tasa-arvon edistämiseen.

62 Saavutettavuudessa on kyse jokaisen yhdenvertaisesta mahdollisuudesta osallistua niin,
63 että fyysisten, psyykkisten ja sosiaalisten esteiden aiheuttama kynnys on mahdollisimman
64 pieni. Fyysinen saavutettavuus voi tarkoittaa esimerkiksi helposti luettavia, riittävän
65 suurella fontilla ja kontrastilla tehtyjä tapahtumajulisteita. Psyykinen saavutettavuus
66 voidaan nähdä mielen hyvinvointina ja vallitsevina asenteina. Sosiaalinen saavutettavuus
67 merkitsee esimerkiksi vastaanottavaa ja turvallista ryhmää, jossa ei tarvitse pelätä
68 joutuvansa kiusatuksi tai painostetuksi. Saavutettavuus ja esteettömyys ovat saman
69 sisältöisiä termejä; esteettömyydestä puhuttaessa viitataan usein fyysiseen ympäristöön,
70 saavutettavuus taas on käsitteenä laajempi.

71 Yksilöllinen oppija. Jokainen opiskelija pystyy sisäistämään tietoa, oppimaan taitoja ja
72 opiskelemaan tuloksellisesti, kun hänelle tarjotaan siihen edellytykset. Esimerkiksi
73 lukihäiriö, Aspergerin oireyhtymä, kuulo- tai näkövamma voi hankaloittaa oppimista
74 huomattavasti, ellei sitä oteta asianmukaisella tavalla huomioon opetusjärjestelyissä.
75 Yhdenvertaisuuslaissa mainitut syrjintäperusteet (ks. Johdanto) eivät saisi muodostua
76 kellekään oppimisen esteeksi, mikäli edellytykset oppimiseen ovat kohtuullisin toimin
77 turvattavissa.

78 1.2. Lukuohje 79

80 Ohjelman toimenpiteiden toteuttamisesta vastuussa ovat kaikki TYYn toiminnassa
81 mukana olevat tahot ja henkilöt. Jokaisen tavoitteen kohdalle on lueteltuna TYYssä
82 toimivat tahot, jotka ovat päävastuussa tavoitteen saavuttamisesta annettujen
83 toimenpiteiden mukaisesti. Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuu ja
84 toimenpiteet.

<i>Tavoite</i>	
<i>Vastuu</i>	<i>Vastuutahot ja -henkilöt</i>
<i>Toimenpiteet</i>	<i>Annetut toimenpiteet</i>

85

86 Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Turun yliopiston
87 ylioppilaskunta (TYY), yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet, järjestöt ja
88 opiskelijayhteisö sekä yliopisto ja ylioppilaskunta.

89

90 2. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY) 91

92 TYYllä on yhdenvertaisuusohjelman toteuttamisessa monia rooleja. TYY muun muassa
93 kouluttaa järjestöjä yhdenvertaisuusasioissa oppaan avulla ja tarkkailee
94 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistolla. Tämän kohdan tavoitteet ja toimenpiteet
95 koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana ja työyhteisönä, TYYn hallitusta,
96 työntekijöitä, edustajistoa, siipiä sekä hallituksen ja edustajiston nimittämiä erilaisia
97 toimikuntia ja työryhmiä. Yhdenvertaisuus on kuitenkin läpileikkaava tema, jonka
98 edistäminen on osa kaikkea TYYn toimintaa.

99 Ylioppilaskunnan tavoitteet on jaettu edelleen kolmeen kokonaisuuteen: TYYn
100 toimintayhteisö, työyhteisö ja päätöksenteko

101 2.1 TYYn toimintayhteisö

102

TYYn toiminta on saavutettavaa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta ja sen edistämisestä.</p> <p>Mikäli TYYn toiminnassa mukana olevat henkilöt kohtaavat tai kokevat häirintää, syrjintää tai rasismia, osaavat he ottaa asian puheeksi asianosaisten kanssa välittömästi.</p> <p>TYYn toiminnassa mukana olevat tietävät miten toimia kohdatessaan tai kokiessaan häirintää, syrjintää tai rasismia.</p> <p>Vihapuheeseen puututaan.</p> <p>Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Palautteen antaja tunnistaa anonyymin ja nimellä annetun palautteen eron.</p>

103

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan TYYn toimintaan.	
Vastuu	Pääsihteeri, viestintäasiantuntija ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti.</p> <p>Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota oman ehdokasjoukon monimuotoisuuteen.</p> <p>Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen käytäntöjä TYYn viestintäkanavissa.</p> <p>Rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti, jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.</p>

104

TYYn viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.

Vastuu	Viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	<p>Tapahtumien markkinoinnin yhteydessä huomioidaan markkinointimateriaalien luettavuus, kuten kontrastit ja värien erottuminen. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.</p> <p>Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.</p> <p>TYYN nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja englanninkielinen osio yhtä aikaa.</p> <p>Huomioidaan, ettei viestinnässä käytetä stereotyyppittelevää kieltä tai kielikuvia esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta vakaumuksista loukkaavasti.</p>

105

TYY tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta.	
Vastuu	Pääsihteeri, järjestösektori ja Satakunnan kampusvastaava
Toimenpiteet	<p>Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti.</p> <p>Kommunikaatiotapoja kehitetään kampusten välillä.</p> <p>Hybridiosallistumismahdollisuutta lisätään TYYN järjestämiin tapahtumiin ja koulutuksiin.</p>

106

107 2.2 TYY työyhteisönä

108

Jokainen TYYN toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan.	
Vastuu	Pääsihteeri ja sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Järjestetään työntekijöille uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa yhdenvertaisuuskoulutuksen.</p> <p>Uusi työntekijä perehdytetään TYYN yhdenvertaisuusohjelmasta.</p>

109

	Koulutetaan toimiston väkeä säännöllisesti vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan yhdenvertaisuusasioista.
--	---

110

TYYN toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYN toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia. Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain ja raportoi näistä vuosikertomukseensa.

111

2.3 Päätöksenteko

112

Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa.	
Vastuu	Pääsihteeri ja hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset liitetiedostot TYYN nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä henkilötietoja. Tarjotaan jäsenistölle tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi kyselyiden ja workshopien muodossa.

113

TYYssä sukupuoli-identiteetti ei määrittele kenenkään mahdollisuuksia toimia eri tehtävissä ja toimielimissä.	
Vastuu	Pääsihteeri, hallituksen puheenjohtaja, edustajisto ja valintatoimikunta
Toimenpiteet	Sukupuoli-identiteetti ei vaikuta valintoihin, kun valitaan henkilöitä eri tehtäviin ja toimielimiin.

114

115

3. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

116

117 Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä
118 teemoitettuna toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee kiinnittää huomiota.
119 Toiminta-alueet on rakennettu yhdenvertaisuuslain mukaisten sisältöjen mukaan.

120 Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2) alkuperä, etninen tausta,
121 kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus, 4) poliittinen ja
122 ammattiyhdistystoiminta, 5) perhesuhteet, 6) sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja
123 seksuaalinen ilmaisu ja 7) terveydentila ja vammaisuus Seuraavissa luvuissa
124 yhdenvertaisuuden toiminta-alueet otetaan huomioon ylioppilaskunnan toiminnassa.

125

Kaikki, mukaan lukien vähemmistöt, tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön.	
Vastuu	Tuutorivastaava
Toimenpiteet	TYYn tuutorivastaava kouluttaa järjestöjen tuutorivastaavia ja tuutoreita TYYssä tunnistettujen vähemmistöön kuuluvista opiskelijoista, heidän huomioimisestaan ja integroimisesta osaksi yliopistoyhteisöä.

126

Kaikki, mukaan lukien vähemmistöt, saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja vertaistoiminnan lisäämiseksi. Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalankynnyksen mielenterveyspalveluita, kuten OpintoVartua, mielenterveyspolkua ja TYYn nettisivuille rakennettavaa vertaistukea antavaa mielenterveysivua.

127

128

129 3.1 Ikä

130

131 Ikäyrjinnällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön
132 osallistumista ylioppilaskunnan toimintaan hänen iästään johtuen. TYY pyrkii
133 edistämään opiskelijoiden välistä keskustelua ja yhteisymmärrystä iästä riippumatta.
134 TYYn tulee ottaa huomioon jäsenistönsä eri ikäryhmät suunnitellessaan palveluita sekä
135 edunvalvontaa. TYYn toimintaympäristö on melko nuorekas, sillä työntekijät ja
136 luottamushenkilöt ovat pääasiassa nuoria aikuisia. Toimintaympäristön nuorekkuus voi
137 vaikeuttaa iäkkäämpien opiskelijoiden osallistumista toimintaan. Yhdenvertaisuuteen
138 pyrkivänä ylioppilaskuntana TYY kuitenkin pyrkii edistämään eri-ikäisten osallisuutta ja

139 pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä esteitä, jotka voivat aiheuttaa eri-ikäisten
140 ihmisten eriarvoisuutta.

141

Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Otetaan eri ikäryhmät ja elämäntilanteet huomioon jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja elämäntilanteessa olevien opiskelijoiden erityistarpeista.

142

143 3.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli

144

145 Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö.

146 Alkuperä, kansalaisuus, etnisyys tai kieli eivät saa asettaa opiskelijaa tai työntekijää

147 heikompaan asemaan ylioppilaskunnan toiminnassa tai päätöksenteossa.

148 TYYn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti,

149 suomeksi ja englanniksi.

150

TYYssä vallitsee erilaisia kulttuureja kunnioittava ja avoin ilmapiiri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Järjestetään toimintaa, jossa suomalaiset ja kansainväliset opiskelijat kohtaavat. Järjestöjä opastetaan kunnioittamaan eri kulttuureita järjestön toiminnassa ja järjestöarjessa. Tunnistetaan ja tiedostetaan erilaiset kulttuurit useista näkökulmista ja puhutaan niistä kunnioittavasti.

151

Edustajiston päätöksenteossa on mukana myös kansainvälisiä opiskelijoita.	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja, kansainvälisyyssektori ja viestintäasiantuntija
Toimenpiteet	Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä opiskelijoita.

	<p>Edustajiston koulutuksiin ja TYYn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin osallistuminen on mahdollista myös englanniksi.</p> <p>Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYYn päättäviin toimielimiin laajasti myös englanniksi.</p> <p>Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaukset suomesta englantiin edustajiston kokouksiin.</p> <p>TYYn toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten esityslistat ja päätösluettelot sekä mahdollisuuksien mukaan kokousliitteet ovat saatavilla myös englanniksi.</p> <p>Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi esimerkiksi Facebookin kommenttiketjussa.</p> <p>Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan dokumentit halutaan käntää ja varataan käännöskuluihin sen mukaan varoja budjetista.</p>
	<p>TYYn toiminta on myös niiden jäsenten saavutettavissa, jotka eivät osaa suomea.</p>
Vastuu	Kansainvälisyyssektori ja tapahtumatuottaja
Toimenpiteet	<p>Julkaistaan hakukuulutukset TYYn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja englanniksi.</p> <p>Käytetään TYYn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea.</p> <p>Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYYn kulttuuritapahtumissa esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.</p>

152

153 3.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

154

155 TYYn toiminta on uskonnollisesti ja elämäkatsomuksellisesti neutraalia.

156 Yhdenvertaisuuden toteutumisen esteitä voi syntyä, kun tietystä toimintaympäristössä
157 on vallalla jokin niin vahva maailmankatsomuksellinen tai vakaumuksellinen näkemys,

158 että muut näkökulmat jäävät sivuun. TYYn tulee luoda mahdollisuudet erilaisuudelle
159 sekä sen arvostukselle ja kunnioittamiselle.

160

Jokainen voi osallistua TYYn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan niihin arvostavasti.

161

Hiljentymisen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi eri uskonnonharjoittajille sopivaa rauhallista tilaa hiljentymistä varten. Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.

162

163 3.4 Poliittinen tai ammattiyhdystötoiminta

164 TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein erota
165 toisistaan vahvasti. Edustajistossa ovat edustettuina niin puoluepoliittiset kuin
166 puoluepoliittisesti sitoutumattomat ryhmittymät.

167 Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen,
168 valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen". TYYn piirissä toimii poliittisesti
169 sitoutunutta ja sitoutumatonta yhdistystoimintaa. TYY heijastaa toiminnassaan
170 edustajiston hyväksymiä kantoja, mutta ei syrji ryhmiä, jotka eivät ole edustettuina.

171

172

173

<p>Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä. Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella.</p>	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Kutsutaan vaalitilaisuuksiin myös muita kuin eduskuntapuolueiden edustajia.</p> <p>Järjestetään sisällöltään monipuolisia vaalitilaisuuksia.</p> <p>Ylläpidetään TYYn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria.</p> <p>Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella.</p>

174

<p>Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.</p>	
Vastuu	Pääsihteeri, edustajiston puheenjohtaja ja edustajistoryhmät
Toimenpiteet	<p>Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin.</p> <p>Turvallisemman tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa.</p> <p>Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiiriin luomiseksi.</p> <p>TYYn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden esittämiselle.</p>

175

Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.	
Vastuu	Hallituksen puheenjohtaja
Toimenpiteet	Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa. Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle keskustelulle.

176

177 3.5 Perhesuhteet

178

179 Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhesuhteista johtuen. Perhesuhteilla
180 tarkoitetaan henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYYn jäsenistöön
181 kuuluu suuri joukko perheellisiä opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-elämän
182 ja opiskelun sekä mahdollisen työn yhdistämisen kanssa. Perheellisellä opiskelijalla
183 tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskeli-jaa, jolla on huollettavana alaikäinen lapsi tai
184 lapsia.

185

186 Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja
187 päätöksentekoon vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun
188 lähiomaisen hoitamisesta riippumatta.

189

190

Perheelliset opiskelijat tunnistavat helposti lapsiystävälliset TYYn ja järjestöjen tapahtumat.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Merkitään tapahtumakuvauksiin tieto lapsille sopivuudesta Kannustetaan järjestöjä merkitsemään tieto lapsille sopivuudesta tapahtumakuvauksiin.

191

192

193

194

Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vieraila lasten kanssa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan mahdollisuutta tarjota lapsille alennushintaista ruokaa opiskelijaravintoloissa. Kartoitetaan Unica-ravintoloiden syöttötuolitulannetta.

195

Perheelliset opiskelijat kuuluvat opiskelijayhteisöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan perheellisten opiskelijoiden tarpeita opiskelua helpottavista toimenpiteistä. Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla vertaistoiminnan löytäminen.

196

197 3.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu ja seksuaalinen suuntautuminen

198

199 Sukupuolten väliseen tasa-arvoon, sukupuolten moninaisuuteen sekä seksuaaliseen
200 suuntautumiseen on kiinnitettävä huomiota. Ketään TYYn piirissä toimivaa henkilöä ei
201 syrjitä tai häiritä sukupuolesta, sukupuoli-identiteetistä tai sukupuolen ilmaisusta
202 johtuen. Häirinnällä tarkoitetaan kaikkea epäoikeudenmukaista ei-toivottua käytöstä,
203 esimerkiksi seksuaalista häirintää tai kiusaamista. Epäoikeudenmukainen käytös
204 tarkoittaa kaikkea sitä käytöstä, mitä ei voida pitää yleisesti hyväksyttävänä ja joka loukkaa
205 tieteen ja tahallisesti uhria.

206

207 TYY edistää sukupuolineutraalia ajattelua purkamalla sukupuoleen, sukupuoli-
208 identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun liittyviä stereotyyppioita. TYY noudattaa tasa-
209 arvolaisissa mainittua tasapuolisuusvelvoitetta sekä huomioi periaatteen esittäessään tai
210 nimetessään opiskelijaedustajia. Tasapuolisuusvelvoitetta eli sukupuolten tasaista
211 edustavuutta pyritään noudattamaan TYYssä aina, kun se on mahdollista. Todellinen

212 tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat kun sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät
213 ominaisuudet tai piirteet eivät ole merkityksellisiä TYYn toiminnassa.

214

215

216

217

TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori, viestintäsektori, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja sukupuolen perusteella tapahtuvaa lokeroimista. Kyselylomakkeita tehdessä pohditaan sukupuoli-identiteetin kysymisen tarpeellisuutta.

218

Oman sukupuoli-identiteetin ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen sektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta. Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuuteen ym. liittyen yhdessä Yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa. Osallistutaan seksuaalisuutta ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin kampanjoihin.

219

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta.	
Vastuu	Tapahtumasektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	TYYn tapahtumien heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja perinteitä kartoitetaan ja niiden normatiivisuutta puretaan ja muokataan.

	TYYn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.
--	--

220

221

222 3.7 Terveystila ja vammaisuus

223

224 Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn
225 moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi
226 puutteita yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös
227 ylioppilaskuntaa tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten
228 yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. TYY pyrkii edistämään esteettömyyden periaatteita
229 niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä omassa
230 toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

231

232 Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset tukipalvelut,
233 jotka olisivat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle yliopistoyhteisössä.

234

TYYn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä.	
Vastuu	Pääsihteeri, tilavastaava, sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tiloja remontoidessa suositaan esteettömiä ratkaisuja, joita pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan. Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja pyritään valitsemaan esteettömin vaihtoehto. Parannetaan esteettömyyttä TYYn tiloissa esteettömyyskartoituksen pohjalta. Vakiinnutetaan TYYn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen. Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta valmiilla tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYYn tilassa.

235

Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa negatiivisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, kansainvälisyyssektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi. Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita tarjoavia tahoja. Viestitään mielenterveyspalveluista ja -asioiden käsittelystä myös englanniksi, jotta kaikista kulttuureista olevat opiskelijat uskaltavat hakea apua mielenterveysongelmiin. Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveyspäivään. Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja koulutetaan asian puheeksi ottamisesta.

236

237

4. Järjestöt ja opiskelijayhteisö

238

239 Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten järjestöt
240 ovat hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Tämän osion tavoitteet
241 ja toimenpiteet koskevat sekä TYYn että järjestöjen toimintaa. TYYtä koskevissa kohdissa
242 korostuvat ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden kouluttajana ja neuvonta- ja
243 tukipalveluiden tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja tuetaan erityisesti tapahtumien
244 järjestämisessä, viestinnässä, jäsenten yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimessa ja
245 syrjimättömässä ilmapiiriissä. Järjestöjä koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia,
246 mutta niitä voidaan hyödyntää toiminta-avustusten myöntöperusteissa.

247 Tärkeimmät TYYn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi
248 järjestöissä ovat kouluttaminen, ohjelman tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas,
249 turvallisen tilan periaatteet ja järjestöjen toiminta-avustushakemusten pisteytys. Kun
250 toimenpiteissä puhutaan järjestöjen ohjeistamisesta, viitataan ennen kaikkea
251 yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Kun puhutaan kannustamisesta, viitataan
252 toiminta-avustushakemusten pisteytyksiin.

253 Kohta kolme on jaettu kolmeen alakohtaan, jotka ovat järjestöyhteisö, tapahtumat, ja
254 viestintä.

255 4.1 Järjestöyhteisö

256

Järjestöt saavat riittävästi tukea yhdenvertaisen toiminnan toteuttamiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan järjestöt TYYn yhdenvertaisuusoppaasta, jossa annetaan neuvoja yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen.</p> <p>Toimitetaan yhdenvertaisuusopas jokaiselle järjestölle.</p> <p>Järjestetään järjestöpuheenjohtajille, järjestöjen yhdenvertaisuusvastaaville ja muille yhdenvertaisuudesta kiinnostuneille vuosittain yhdenvertaisuuskoulutus.</p> <p>Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa järjestöjen koulutuksissa.</p> <p>Mahdollistetaan etä- tai hybridiosallistuminen kaikkiin mahdollisiin järjestökoulutuksiin.</p>

257

Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Ohjeistetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan yhdenvertaisuusvastaava, joka tutustuu TYYn yhdenvertaisuusohjelmaan ja järjestöjen yhdenvertaisuusoppaaseen.</p> <p>Koulutetaan yhdenvertaisuusvastaavia kehittämään järjestönsä toimintaa yhdenvertaisemmaksi.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä luomaan itselleen yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä vuosittaisesta seurannasta.</p>

	<p>Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla neuvontaa ja keskusteluapua tarvittaessa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen keräämisessä ja käsittelyssä.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.</p>
--	---

258

Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.</p> <p>Koulutetaan järjestöjä TYYssä tunnistettujen opiskelijavähemmistöjen ja vammaisopiskelijoiden huomioimisesta järjestötoiminnassa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan kanssa.</p>

259

Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia ja järjestetään koulutus, joissa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.</p> <p>Kehitetään konsepti, jossa järjestöt voivat olla osana mielenterveyden edistämistä jo varhaisessa vaiheessa ja antaa tukea opiskelutovereilleen. Mahdollistetaan ja koulutetaan järjestöjen ja tiedekuntien matalan kynnyksen yhteydenpito ja yhteistyö mielenterveysasioissa.</p>

	<p>Markkinoidaan projektiavustuksia erityisesti sillä kärkeä, että järjestöt voivat toteuttaa mielenterveysongelmiin varhaista puuttumista tukevia projekteja.</p> <p>Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä uudesta konseptista ja OpintoVartusta.</p>
--	--

260

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta.	
Vastuu	Satakunnan kampusvastaava ja järjestösektori
Toimenpiteet	<p>Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten järjestöjen kanssa.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.</p>

261

262

Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Koulutetaan järjestökojoja huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

263

Järjestöjen tilat ovat saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantamisessa. Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille järjestötilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

264

265

266

4.2 Tapahtumat

Tapahtumissa ei painosteta alkoholin käyttöön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa. Opastetaan järjestöjä siitä, miten tarjoilut voivat olla yhdenvertaiset myös alkoholittoman vaihtoehdon valitseville. Kannustetaan järjestöjä järjestämään alkoholittomia tapahtumia.

	Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä. Tuetaan järjestöjä tapahtumien monipuolisten suunnittelussa.
--	---

267

Järjestöt tietävät, mitä TYYn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää heitä toiminnassaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän toiminnastaan. Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis-, syrjintä- ym. tapaukset välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja toiminnassa.

268

Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää eikä rasismia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä suosittelemaan, että jos osallistuja kokee tapahtumissa jonkinlaista häirintää, syrjintää, kiusaamista, ym., on osallistujan oikeus olla yhteydessä TYYn häirintäyhdyshenkilöihin. Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään palautemahdollisuus tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa epäasiallisista kokemuksista.

269

Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon tapahtuman suunnittelussa. Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa erilaiset ruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.

270

	<p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.</p> <p>Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.</p>
--	---

Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, järjestösektori ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä tapahtumia.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan laajasti, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää järjestön toiminnan.</p> <p>Tiedotetaan järjestöjen toiminnasta laajasti eri viestintäkanavilla.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYYn viestintäkanavia.</p>

271

Perheelliset opiskelijat pystyvät osallistumaan järjestöjen toimintaan.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään toimintaa monipuolisesti eri kellonaikoina.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään tapahtumia, joihin lasten mukaan ottaminen on mahdollista.</p>

272

Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori

Toimenpiteet	<p>Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti) tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.</p> <p>Toimitaan roolimallina kaksikielisessä viestinnässä järjestöille.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkkamalla heille tapahtuman keskeiset asiat.</p> <p>Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi järjestöjä esimerkin kautta.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä viestimään toiminnastaan sekä suomeksi että englanniksi.</p> <p>Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.</p> <p>Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.</p>
--------------	---

273

274 4.3 Viestintä

275

Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, viestintäasiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta viestinnässä.</p> <p>Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.</p>

276

Kaikkien järjestöjen toiminnasta on saatavilla perustiedot myös englanniksi.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta mikä voi koskea ei suomea puhuvia opiskelijoita.

277

	Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuisuuden päivittämisestä vuosittain.
--	--

278

Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti.	
Vastuu	Kansainvälisyyssektori, järjestösektori
Toimenpiteet	Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittuneita, stereotyyppitteleviä ja rasistisia kielikuvia. Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten järjestöjen kanssa.

279

5. Yliopisto ja yhteiskunta

280

281 Opiskelijoiden edunvalvojana TYYllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan edistää
282 yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella opiskelijoita
283 yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja huolehtia myös
284 riittävästä opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet toimivat TYYlle
285 edunvalvonnan ohjenuorina. Puhuttaessa edistämisestä toimenpiteiden yhteydessä,
286 tarkoitetaan ennen muuta asian edistämistä erilaisissa yliopiston hallinnon,
287 henkilökunnan ja muiden sidosryhmien tapaamisissa.

288 Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu
289 julkiseen keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen, saavutettava ja
290 syrjimätön yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden yksilöiden osallisuutta ja
291 yhteiskunnallisia pyrkimyksiä.

292 Yhdenvertaisuusohjelman toimenpiteet tukevat muita TYYn toimintaa ohjaavia
293 dokumentteja.

294 5.1 Yliopisto

295

Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen ja valvotaan sen toteutumista.

296

	Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen laajasti.
--	---

Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä kaikissa tiedekunnissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja -elimiin. Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.

297

Koulutus on järjestetty saavutettavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelujärjestelyjä koskevan ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista. Informoidaan opiskelijoita opiskelujärjestelyistä TYYn nettisivuilla. Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyiden järjestelyistä. Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita esteettömyyden apuohjelmia. Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia opintosuoritusmahdollisuuksia.

298

Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi näkövammaisille ja ei-suomea puhuville.

	<p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.</p> <p>Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi liikkumisrajoitteisille.</p> <p>Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen lisäämiseksi.</p> <p>Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä aktiivisesti TYYn tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.</p> <p>Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio tavoittaa laajasti opiskelijat.</p>
--	---

299

Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja tuutorointitilanteissa avoimesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja koulutuspoliittinen asiantuntija
Toimenpiteet	<p>Korostetaan lukuvuoden alussa jo johdantoluennoilla, että yliopistoelämään kuuluu kanssaihminen kunnioittaminen ja moninaisuuden hyväksyminen.</p> <p>Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta, rasismia tms.</p> <p>Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosainten kanssa.</p>

300

Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään asiallisesti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava

Toimenpiteet	<p>Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä kuinka toimia, jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla.</p> <p>Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua hyödyntäen.</p> <p>Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille.</p> <p>Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.</p>
--------------	---

301

Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen opiskelun tuen palveluiden saatavuutta.</p> <p>Edistetään opiskelutaitojen tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.</p>

302

Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	<p>Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten läsnäoloon opetustilanteissa.</p> <p>Selvitetään ja edistetään lyhytaikaisia lastenhoitomahdollisuuksia luentoaikoina.</p> <p>Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.</p>

303

Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä riippumatta.	
--	--

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville. Sukupuolineutraalius kommunikoinnissa. Koulutetaan yliopistoa stereotyyppioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.

304

Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on nollatoleranssi rasismiin.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Kartoitetaan, onko yliopistolla selvät käytännöt rasismitapauksiin puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.

305

Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä toimimiseen.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, koulutuspoliittinen asiantuntija ja kansainvälisyyssektori
Toimenpiteet	Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston kanssa. Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja määrän lisäämistä eri oppiaineissa. Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille opiskelijoille.

306

307 5.2 Yhteiskunta

308

TYY vaikuttaa yhdenvertaisen ja suvaitsevan yhteiskunnan kehitykseen.

Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja tempauksiin, kuten Pride-tapahtumaan tai rasisminvastaiseen toimintaan. Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä yhdenvertaisuusnäkökulmaa. Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi

309

Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija ja yhdenvertaisuusvastaava
Toimenpiteet	Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien huomiointia ja esteettömyyttä. Vaikutetaan TYS:öön ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi kansainvälisille opiskelijoille.

310

Yhdenvertaisuuden edistäminen on vahva teema SYL:n ja OLL:n linjoissa.	
Vastuu	Sosiaalipoliittinen asiantuntija, hallituksen puheenjohtaja ja liikuntavastaava
Toimenpiteet	Nostetaan yhdenvertaisuusohjelmasta sopivia kohtia SYL:n ja OLL:n materiaaleja koskeviin TYYn lausuntoihin.

311

312 6. Turvallisen tilan periaatteet

313 Turvallisemman tilan periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja järjestöissä toimimisen
314 turvallisuutta. Kaikissa TYYn järjestötiloissa tulee olla voimassa järjestöjen yhdessä
315 sopimat turvallisemman tilan periaatteet, jotka ovat tilan seinillä nähtävissä.

- 316 • Perussääntönä voi sanoa, että kohtele toisia, niin kuin toivoisit itseäsi kohdeltavan.
317 Ota kuitenkin huomioon, että jokainen meistä on yksilö ja eroaa joskus paljonkin
318 esimerkiksi henkilökohtaisten rajojen suhteen. Älä yleistä omia mieltymyksiäsi.
319

- 320 • Älä tee oletuksia toisen identiteetistä, sukupuolesta, seksuaalisesta
321 suuntautumisesta tai muusta vastaavasta ominaisuudesta. Et voi tietää toisen
322 kokemuksia, ajatuksia ja elämäntilannetta, saati itsemääritellyä identiteettiä hänen
323 puolestaan. Koska teemme kuitenkin koko ajan oletuksia toisista, yritä tiedostaa
324 omat oletuksesi
- 325
- 326 • Ole avoin ja kuuntele, kunnioita toista ihmisenä yli omien ennakkoluulojesi. Älä
327 kyseenalaista tai tuomitse toisen erilaisuutta.
- 328 • Anna tilaa. Huolehdi että kaikki tulevat keskustelussa kuulluksi ja pääsevät
329 osalliseksi.
- 330
- 331 • Puhu niin että kaikki voivat ymmärtää: yritä käyttää kieltä joka on ymmärrettävää
332 myös oman viiteryhmän ulkopuolisille.
- 333 • Älä yleistä omaa kokemustasi muita koskevaksi: muiden kokemusta ei ole sopivaa
334 määrittellä heidän puolestaan.
- 335 • Puhu niin että kaikki voivat ymmärtää: yritä käyttää kieltä joka on ymmärrettävää
336 myös oman viiteryhmän ulkopuolisille.
- 337 • Älä käytä hyökkäviä puheenvuoroja toisia ihmisiä kohtaan, ei paikalla olevia eikä
338 tilaisuudesta poissaolevia kohtaan.
- 339 • Älä häiritse ketään sanallisesti, koskemalla tai tuijottamalla. Ei tarkoittaa ei. Lopeta
340 tai muuta käytöstäsi jos toinen sitä pyytää. Lopeta tai muuta käytöstäsi jos toinen
341 sitä pyytää. Se mikä tuntuu sinusta hyvältä, ei välttämättä toisen mielestä tunnu
342 samalta. Pyri tulkitsemaan tilannetta ja toista osapuolta. Varmin toimintatapa on
343 kysyä, kuunnella ja kunnioittaa.
- 344 • Jos kaipaat ongelmatilanteisiin apua tai tukea, pyydä sitä.

345

346 7. Ohjelman toteutumisen arviointi

347

348 Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain. Kattava tarkastelu
349 tavoitteiden toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen/joulukuun yhteydessä.
350 Päävastuu seurannasta on hallituksen yhdenvertaisuusvastaavalla ja toissijainen vastuu
351 sosiaalipoliittisella asiantuntijalla, jotka arvioivat tavoitteiden toteutumista TYYn muun
352 toimiston avustuksella. Puolivuotiskatsauksen yhteydessä tehtävän arvioinnin lisäksi
353 toimintakertomuksessa on yhdenvertaisuutta käsittelevä osio, jonka laatii hallituksen
354 yhdenvertaisuusvastaava kautensa päätteeksi.

355 Tavoitteiden saavuttamista voidaan arvioida asteikolla saavutettu - osittain saavutettu -
356 ei vielä saavutettu. Samoin toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan asteikolla
357 toteutunut - osittain toteutunut - ei toteutunut. Arviointi toteutetaan sanallisesti.
358 Arvioinnin avulla seurataan, miten toimenpide ja tavoite on toteutunut ja saavutettu. Jotta
359 seuranta olisi helpompaa tulevina vuosina, voidaan seuranta raporttiin kirjoittaa
360 sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja mitä toimenpidettä edistääksemme tulisi
361 seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät arviot toteutumisesta on syytä kirjata yhteen ja
362 samaan dokumenttiin, jotta toteutumisen seuranta on systemaattista. Arviointi
363 toimitetaan myös edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden
364 ensimmäisen kokouksen yhteydessä.